

Základní škola a mateřská škola Veleň, Hlavní 46, 20533 Mratín, okres Praha – východ, IČO 71004530, telefon/fax 283931292

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM „ŠKOLA PLNÁ POHODY“

UČEBNÍ OSNOVY

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Umění a kultura

VZDĚLÁVACÍ OBOR: Výtvarná výchova

a) Charakteristika oblasti:

Oblast si klade za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí osobní postoje a osobní objevování, sleduje smysl a podstatu a tvůrčí činnosti.

b) Charakteristika oboru (předmětu):

Rozvíjení smyslové citlivosti, fantazie a obrazotvornosti, ověřování a rozvíjení komunikačních schopností, posilování a uplatňování subjektivity a individuality, rozvoj myšlení.

Časová dotace

1. ročník – 1 hod.
2. ročník – 1 hod.
3. ročník – 1 hod.
4. ročník – 1 hod.
5. ročník – 1 hod.

Klíčové kompetence ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova

Kompetence k učení:

- vědomě eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro práci
- učí se sebehodnocení a hodnocení druhých
- učí se ve vhodných podmínkách realizovat vlastní nápady
- učí se samostatnosti a tvořivosti

Kompetence k řešení problémů:

- učí se samostatnosti a tvořivosti
- hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi
- ví, jakých chyb by se mohl dopustit při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- učí se organizovat činnost ostatních dětí ve skupině
- z dostatků možností je veden k porozumění obrazových materiálů
- je veden k formování vlastních názorů
- je veden k vhodné komunikaci se spolužáky a s učitelem

Kompetence sociální a personální:

- používá skupinovou práci, vzájemnou pomoc
- respektuje společně dohodnutá pravidla chování
- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci
- umí se rozdělit o pomůcky a materiál

Kompetence občanské:

- zná základní společenské normy chování
- seznamuje se s tradicemi, kulturními a historickými památkami
- učí se vnímat krásu umění a přírody

Kompetence pracovní:

- po celou dobu práce udržuje pracovní místo v pořádku
- vyhodnocuje výsledky své činnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení,
- dodržuje určená pravidla

Možné formy práce:

práce ve třídě, práce kolektivní, skupinová, ve dvojicích, individuální, práce v přírodě

Možné metody práce:

seznámení s výtvarnými technikami (kresba, malba, komb. techniky, modelování prostorové práce), pozorování, dotváření, kombinace, stříhání, vytrhávání, lepení, rytmické řazení prvků v ploše, estetické vnímání, rozvíjení fantazie, představivosti a smyslu pro originalitu, rozvíjení kreativity, aktivní práce s ilustrací

Výtvarná výchova: 1. - 3. ročník

očekávané výstupy (žák)	učivo	Poznámky (zařazená průřezová témata, evaluace, pomůcky, přesahy aj.)
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává a pojmenovává linii, tvar, objem, barvy - porovnává je a třídí na základě svých zkušeností, vjemů, zážitků a představ - své zkušenosti uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání 	<p>I. Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p><i>I.1 Prvky vizuálně obrazového vyjádření</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvar, objem, barva, jejich jednoduché vztahy (podobnost, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše a prostoru <p><i>I.2 Uspořádání objektů do celků</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - podle velikosti a výrazovosti <p><i>I.3 Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazové vyjádření podnětů hmatových a sluchových <p><i>I.4 Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - fotografie, televize, film, tiskoviny 	<p>Průřezová témata:</p> <p><i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj smyslového vnímání, soustředění, pozornosti, rozvoj kreativity, kooperace <p><i>Multikulturní výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference, respektování různých etnik <p><i>Environmentální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj spolupráce v péči o třídu, blízké okolí <p>Možné evaluační nástroje</p> <p><i>Učitel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování žáka, hodnocení pokroku jednotlivce i skupin - autoevaluace, komunikace - hodnotíme pozitivně slovně i známkou
<ul style="list-style-type: none"> - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti - vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly, k jejich vyjádření volí vhodné prostředky - podává podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - odlišné způsoby podání porovnává se svojí dosavadní zkušeností 	<p>I. Uplatňování subjektivity</p> <p><i>II.1 Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a ostatních zkušeností</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulace s objekty - pohyb těla - akční tvar malby a techniky <p><i>II.2 Typy vizuálně obrazných vyjádření</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, animovaný film, fotografie, sochy 	<p>Pomůcky</p> <ul style="list-style-type: none"> - tužka, uhel, tuž, dřívka, vodové barvy, temperové barvy, pastel, textil, kůže, přírodní materiál, plastelína, modelovací hlína, papír, krabičky, špejle <p>Přesahy:</p> <p>Pč, Hv, Čj, Prv, M (geometrické tvary)</p> <p>Další aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vycházky, výstavy prací, výtvarné soutěže,

	<p><i>II.3 Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hledisko jejich vnímání (zrakové, hmatové, statické a dynamické) - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	
<ul style="list-style-type: none"> - na základě svých zkušeností nalézá rozdíly v pracích - porovnává práce jedince s pracemi ostatních dětí 	<p>III. Ověřování komunikačních účinků</p> <p><i>III.1 Osobnostní postoj v komunikaci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hledání rozdílů a porovnávání prací jedince s ostatními dětmi ve skupině (třídě) <p><i>III. 2 Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace se spolužáky, vysvětlování, obhajoba výsledků své tvorby 	

Výtvarná výchova 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy (žák)	Učivo	Poznámky (zařazená průřezová témata, evaluace, pomůcky, přesahy aj.)
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a pojmenovává linii, tvar, objem, barvy, světlostní kvalitu, porovnává je - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku - při vnímání událostí rozpoznává účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i 	<p>I. Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p><i>I.1 Prvky vizuálně obrazového vyjádření</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvar, objem, barva, světlostní kvalita, jejich vztahy (podobnost, rytmus, kontrast) - kombinace a proměny v ploše, prostoru a objemu <p><i>I.2 Uspořádání objektů do celků</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - podle velikosti a výrazovosti <p><i>I.3 Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazové vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových 	<p>Průřezová témata</p> <p><i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj smyslového vnímání, soustředění, pozornosti, rozvoj kreativity, kooperace <p><i>Multikulturní výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference, respektování různých etnik <p><i>Environmentální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj spolupráce v péči o třídu, blízké okolí

<p>prostorové vizuálně obrazné prostředky</p>	<p><i>I.4 Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> - fotografie, televize, film, tiskoviny, umělecká výtvarná tvorba, elektronická, média, reklama</p>	
<p>- v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti</p> <p>- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě</p> <p>- svobodně volí a kombinuje prostředky pro vyjádření nových pocitů a prožitků</p>	<p>II. Uplatňování subjektivity <i>II.1 Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a ostatních zkušeností</i> - manipulace s objekty - pohyb těla - akční tvar malby a kresby</p> <p><i>II.2 Typy vizuálně obrazných vyjádření</i> - hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, animovaný film, fotografie, sochy</p> <p><i>II.3 Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</i> - hledisko jejich vnímání (zrakové, hmatové, statické a dynamické) - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	<p>Možné evaluační nástroje - pozorování žáka - hodnocení pokroku jednotlivce i skupin - autoevaluace, komunikace - hodnotíme pozitivně slovně i známkou</p> <p>Pomůcky - tužka, tuž, dřívka, vodové barvy, temperové barvy, prstové barvy, pastel, textil, kůže, přírodní materiál, plastelína, modelovací hlína, papír, krabičky, špejle aj.</p> <p>Přesahy PČ, Hv, Literární výchova, dramatická výchova, M (geometrické tvary)</p>
<p>- na základě vlastních zkušeností nalézá rozdíly v pracích</p> <p>- porovnává práce jedince s pracemi ostatních dětí</p> <p>- porovnává různá podání prací a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p>	<p>III. Ověřování komunikačních účinků <i>III.1 Osobní postoj v komunikaci</i> - hledání rozdílů a porovnávání prací jedince s ostatními dětmi ve skupině (třídě)</p> <p><i>III.2 Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</i> - komunikace se spolužáky, vysvětlování, obhajoba výsledků své tvorby - naučit se respektovat záměr a tvorbu jiných</p>	<p>Další aktivity - vycházky, výstavy prací, výtvarné soutěže</p>